

Fricz Tamás: A menekültválság három szintje

2015 szeptember 27. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

nincs értékelve

Még

Mérték

2011 óta kiderült, hogy az Egyesült Államok és Európa által támogatott, nyugati típusú polgári demokrácia nem tud meggyökeresedni az arab világban {...}

{...}, viszont ez a kísérlet politikai rendezetlenséget, folyamatos háborúzást és káoszt hozott létre ezekben az országokban.

A menekültügy a politikatudomány szempontjából is különleges fejlemény. Véleményem szerint három megközelítést kell különválasztani. Az első a rövid távú, amely az egyes, főleg európai országoknak a menekülthullámra és a bevándorlásra adható és adandó azonnali reakcióival foglalkozik. Ezen a szinten azt érdemes vizsgálni, hogy Olaszország, Görögország, Magyarország, Németország, illetve maga az Európai Unió hogyan reagál a közvetlen válsághelyzetre, milyen politikai, igazgatási, rendőrségi, határizeti stb. intézkedéseket tesz a válság enyhítésére. Korábbi cikkemben már említettem, hogy ebben a vonatkozásban két markáns stratégia figyelhető meg; az egyik a puhavonalas, a másik a keményvonalas, vagy másképp fogalmazva: az egyik az önpusztító, a másik a létmentő cselekvési mód. Ma már kimondhatjuk: az előbbi jelképes képviselője Merkel asszony, az utóbbi Orbán Viktor. Ezen a szinten életre és halálról, az egyes országok túléléséről, önvédelméről, szuverenitásunk megvédéséről van szó, s bárhogyan is csőrjük-csavarjuk a dolgot, ez alapkérdés és minden más szempontot megelőz. Európa túlélése azon múlik, hogy a merkel-i önfeladói álláspontot sikerül-e legyőzni, s Orbán Viktor koncepcióját életre állítani.

A második, középtávú megközelítés azt vizsgálja, mik a konkrét kiváltó okai a modern kori menekülthullámnak. Először: jól tudjuk, Afrika háború és éhínség sújtotta területeirel sokan menekültek volna korábban is Észak – azaz Európa – felé, ám ezt megakadályozták az észak-afrikai és közel-keleti muszlim államok, amelyek nagy részében vallási alapokon álló diktátorok tartottak rendet, mint például Szíria, Irak vagy Líbia. Utóbbi országok egyfajta korridort emeltek a potenciális menekültáradat elé, így indirekt módon védték Európát. A változást két dolog hozta meg: egyfelől az Egyesült Államok birodalmi külpolitikája, amely, mint a világ valamifajta döntőbírája, célul tűzte ki a diktatúrák felbomlasztását és a demokrácia exportját (ezzel együtt a „terrorizmus” megszüntetését). Ennek jegyében háborút indított Irakban és Afganisztánban (tudjuk, milyen „eredménnyel”), illetve az „arab tavasz” 2011-es kitörése után katonai, pénzügyi és titkosszolgálati eszközökkel beavatkozott az egyes országokon belüli, diktatúrákkal szembeni küzdelmekbe. Támogatta az ellenzéki csoportokat, amelyek jelentős részéről kiderült, nem a nyugati értelemben vett polgári demokráciáért harcolnak, hanem a saríja – iszlám jog – által irányított vallási állam létrejöttéért, amelynek végpontján megjelent az Iszlám Állam. Az Egyesült Államok ezzel indirekt módon hozzájárult ahhoz, hogy az észak-afrikai és közel-keleti arab államok meggyengüljenek, ami még akkor is igaz, ha a térségben a menekültáradat feltartóztatása szempontjából kulcsfontosságú Líbia meggyengítésében, Kadhafi leverésében nem ők, hanem Nagy-Britannia és Franciaország játszotta a vezető szerepet.

2011 óta kiderült, hogy az Egyesült Államok és Európa által támogatott, nyugati típusú polgári demokrácia nem tud meggyökeresedni az arab világban, viszont ez a kísérlet politikai rendezetlenséget, folyamatos háborúzást és káoszt hozott létre ezekben az országokban. Ilyen körülmények között indult el a menekültáradat először a háború dúlta arab országokból, ám ez jelzés lehetett a belső-afrikai államok azon lakóinak, akik az állandósuló törzsi és vallási háborúk, a totális anarchia, illetve a folyamatos éhínség okozta körülmények közül akartak kiszabadulni, mentve az életüket. Elindult tehát a menekültáradat Afrikából, a Közel-Keletre, ám a példa tovább terjedt Ázsiára is, ahonnan előszörban afgánok és pakisztániak indultak útnak Európa felé (de jönnek már bangladesiek, indiaiak stb. is).

Ezen a szinten már az a legfontosabb kérdés: hogyan lehetne a kiváltó okokat megszüntetni? A válasz egyszerű: olyan körülményeket kell teremteni a menekülteket kibocsátó országokban és régiókban, amelyek között az emberek döntő része nem kényszerül arra, hogy elhagyja hazáját (hiszen ilyen döntést valóban csak vészhelyzetben hoz meg az emberek többsége). Ez egyszerre jelent politikai és gazdasági feladatokat a Nyugatnak, illetve a nemzetközi szervezeteknek. Politikai szempontból mindent meg kell tenni azért, hogy az arab korridor országokban megszűnjön a politikai káosz, működő kormányok jöjjenek létre, még annak árán is, hogy ezek esetleg nem felelnek majd meg mindenben a legkényesebb demokratikus és liberális elvárásoknak, viszont megfelelnek az arab és iszlám hagyományoknak, kultúrának, szokásoknak. Ehhez az első feladat természetesen az Iszlám Állammal szembeni leghatározottabb fellépés, a második az Egyesült Államok magas ideológiai lóról való leszállása, s az általa is okozott menekültáradattal kapcsolatos segítségnyújtása Európának. A nagyhatalmaknak össze kell fogniuk – hangsúlyosan beleértve ebbe Oroszországot és Kínát is! –, hogy a háborús területeken hatékonyan lehessen fellépni.

Másfelől az uniónak, a nyugati államoknak, a világ vezető pénzügyi és gazdasági köreinek egy eddig soha nem volt, alapvető döntést kell hozniuk a nyomor sújtotta afrikai, s részben ázsiai országok gazdasági megsegítéséről. A hagyományos önzéssel leszámolva, immáron nem értelmetlen látszatsegélyezésekkel kell letudni a Nyugat Déllel szembeni lelkiismeret-furdalását, hanem valóságos gazdasági stratégiával, fejlesztési-beruházási programokkal kell megjelenni ezekben a nyomorúságos térségekben.

Végül a harmadik a hosszú távú szemlélet. Ez a holisztikus, a Föld egészében való gondolkodás szintje. Úgy gondolom, számos jel már korábban is megmutatta, hogy a glóbusz társadalma, a világtársadalom, az országok, régiók közösségeinek sorsa visszavonhatatlanul egybefonódott. Ezt jelezték a pénzügyi és gazdasági válságok, ezt jelzi a technológiai robbanás, a kommunikációs „világfalu” kiépülése és számos más dolog. S most itt van a modern kori népvándorlás, amely végképp megmutatja: ha a glóbusz társadalmában végzetes egyensúlytalanságok alakulnak ki akár politikai, akár gazdasági, akár a klímaváltozások és ezek összefüggéseinek következtében – s főleg akkor, ha a népvándorlás beindulását a háttérhatalmak tudatosan gerjesztik és szervezik –, akkor embertömegek mozdulnak meg és „látogatnak meg” más régiókat és kontinenseket, ennek minden beláthatatlan következményével együtt. Volt már hasonlókra példa a történelemben, amelyeknek a vége: tömeges pusztulás, népiirtások, kultúrák, civilizációk eltűnése.

Észre kell vennünk, hogy a glóbusz társadalma egyetlen nagy, élő organizmussá vált, olyanná, amilyen nem volt ezt megelőzően. Korábban ez az „összenövés” még nem történhetett meg, mert technológiai, logisztikai, kommunikációs stb. okoknál fogva szétagolt volt a világ. Ma már nem az. Ennél fogva paradigmaváltásra van szükség a gondolkodásunkban: a glóbusz egyes régióinak, területeinek katasztrófája, nyomora, széthullása kihat mindenre és mindenkire. Másképp szólva: a Nyugat belehal, ha nem foglalkozik a Déllel, az Észak belehal, ha nem foglalkozik a Kelettel. S abba is belehalunk, ha nem foglalkozunk a háttérhatalmak szándékaival, s nem tesszük azokat transzparenssé, vagyis átláthatóvá. A dolgok ugyanis valahogy mindig megoldódnak, ha másképp nem, akkor úgy, hogy elpusztulunk. Nem kellene megvárni.

Fricz Tamás

A szerző politológus

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következő címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>
- Minden "lajk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu]]>

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következő címen: <https://twitter.com/syracuse73>. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lájk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló